

Excursie Peellandse molenstichting 25 mei 2019

*Vaassen, Wenum
Wiessel, Voorst*

Dit jaar zal de excursie van de Peellandse Molenstichting ons voeren langs een 4-tal molens en een walsenmaker op de Veluwe. We worden weer vervoerd met een bus van de Stichting Veteranen Autobussen (SVA). Dit jaar kunnen we opstappen in Asten (bij molen Oostenwind (om 08:00 uur) en in Beek en Donk, Brugstraat (08:25 uur).

Daams' Molen (Vaassen)

Molen met 2 functies

De eerste molen die we bezoeken is een stellingmolen in het centrum van Vaassen. De molen is in 2012 verplaatst en verhoogd. Hier is te zien hoe de molenfunctie gepaard kan gaan met een horecabestemming. We gaan het molengedeelte uiteraard bezoeken maar niet nadat we ons te goed hebben gedaan aan een kopje koffie of thee met appelgebak.

Wikipedia:

Daams' molen is een korenmolen in Vaassen (gemeente Epe) inde Nederlandse provincie Gelderland.

De molen is in 1870 gebouwd en werd in 1934 onttakeld. Het veevoederbedrijf waarvoor de molen als opslagplaats werd gebruikt, staakte in 1964 zijn activiteiten waarna de toestand van de molen erg verslechterde. De *Stichting Vaassens' Molen* heeft in 1989 het startsein voor een restauratie gegeven, waarna de wieken in 1990 weer draaiden. De houten achtkant bleek niet meer bruikbaar en moest in zijn geheel worden vervangen.

De roeden van de molen zijn 22,40 meter lang en zijn voorzien van het oud-Hollands hekwerk. De vang is een stalen bandvang. De inrichting bestaat uit een koppel 16der (140 cm doorsnede) maalstenen.

De molen werd in het voorjaar van 2012 met 4,90 meter verhoogd om na de voltooiing van de dichtbijgelegen nieuwbouw weer van vrije windvang te zijn gegarandeerd. Bij dit project werden speciale technieken ingezet, onder meer voor de noodzakelijke tijdelijke verplaatsing van de molen. Op 22 mei werd het hoogste punt bereikt en op 7 september werd de verhoogde molen officieel heropend. Extra info: De opa van Ronald Groothedde was op deze molen molenaar.

*Voortgang van de
techniek*

Cannenburgmolen/riffelbedrijf Te Riele

De Cannenburgmolen is als maalderij nog in gebruik. Echter deze wordt niet meer op waterkracht aangedreven. Interessant aan de molen is dat die het uiterlijk heeft van een watermolen met rad maar het is feitelijk een turbine heeft. Voor de leerlingen, maar ook voor de gevorderde molenaar een uitdaging om te onderzoeken hoe dat precies zit.

Wat ook heel interessant is, is het bedrijf dat gelegen is naast de watermolen en dat uit de watermolen is ontstaan. Hier worden walsen geriffeld. Dit is in feite een doorontwikkeling van het billen van de steen: Molenstenen werden vervangen door walsen om het maalgoed te malen. Deze walsen moeten ook gescherpt (geriffeld) worden. In dit bedrijf worden walsen uit heel Europa op een uiterst moderne wijze geriffeld. We kunnen een blik werpen in het bedrijf en krijgen gepassioneerde uitleg van de heer te Riele. De grootvader van de heer te Riele was molenaar en grondlegger van het riffelbedrijf. In beeldhouwde vorm kijkt hij uit over het prachtige landschap dat de watermolen omringt.

We zijn nog net op tijd want zowel de maalderij als het riffelbedrijf gaan binnenkort verhuizen naar een modern pand op het industrieterrein van Vaassen. De molen blijft gelukkig op zijn plaats staan.

Wikipedia:

De **Cannenburg Molen** (*Cannenburgher Molen* of *Cannenburgher Molen* of *Cannenburg's Molen*) is een watermolen op de Hartense Molenbeek in Vaassen in de Nederlandse gemeente Epe.

De eerste vermelding van een molen op deze plaats dateert van 1387. De rechten van deze en veel andere molens behoorden toe aan kasteel De Cannenburg. De Cannenburg molen is de oudste van deze molens. In 1872 kocht Gerrit 'Gait' te Riele de molen. Hij was daarmee de eerste van de familie te Riele die molenaar op de molen was. De molen is ook nu (2009) eigendom van een telg van deze familie.

Na een brand werd de oorspronkelijk grotendeels houten molen in 1942 in steen herbouwd. Hierbij werd een turbine aangebracht in plaats van het waterrad. Hiermee is de Cannenburg molen tot 1978 op waterkracht in bedrijf geweest. Bij de restauratie in 2009 is een bovenslagrad geplaatst, maar de turbine bleef gehandhaafd.

In de molen bevindt zich een gespecialiseerde maalderij voor het malen van groenten, kruiden, specerijen en boekweit. De molen is niet voor bezoekers geopend (maar wel voor die van de Peellandse molenstichting op 25 mei 2019).

Lunch bij Gewoon Gastvrij in Wenum Wiesel

Lekker lunchbuffet om energie op te doen voor de twee molens die we in de middag gaan bezoeken.

Grondzeiler Wenum Wiesel

Sfeervolle molen

Alsof de laatste molenaar even koffie aan het drinken is en zo meteen weer terugkomt. Zo is de sfeer van de molen van de familie Vorderman te kenschetsen. Maar de molenaar is reeds met pensioen. Al geruime tijd. Toen wij hem tijdens het uitzetten van deze excursie ontmoetten telde hij maar liefst 99 jaar. Hij kwam letterlijk even aanfietsen toen hij hoorde dat zijn achterneefje (Ronald Groothedde molenaar op de standermolen in Mierlo) op de molen was. De zoon van Frits Vorderman, Fred, heeft het beheer van de molen overgenomen en probeert zoveel mogelijk van de authentieke sfeer te behouden. En, zo vertelde hij, dat valt nog niet mee want zijn vader was een verwoed verzamelaar die niets kon weggooiden. Als zoonlief de verzameling van zijn vader in stand had gehouden was de molen nu niet te betreden geweest. Fred heeft evenwel hele mooie dingen kunnen bewaren. Zo staat er op het terrein nog een bedrijfsauto, een echte oldtimer en bovendien van het merk DAF. Trouwens, in de molen staat ook nog een DAF-motor (eenzelfde als die in de vrachtwagen ligt). Deze werd gebruikt als stationair motor.

Heel bijzonder om te zien is de onder-aandrijving van een koppel stenen die gebruikt werd als er niet genoeg wind was.

De molen is een Eldorado vanwege zijn molengerelateerde (en niet-molengerelateerde) voorwerpen. Als je alles wilt zien moet je een extra dag bijboeken....

Wikipedia:

De **Windkorenmolen van Wenum** is een rietgedekte grondzeiler. Deze maalvaardige korenmolen is te vinden aan de Marleweg in Wenum. Het was in korte tijd de derde molen op deze plaats; twee eerdere molens brandden af in 1908 resp. 1913. De huidige molen is niet nieuw gebouwd op deze plaats, maar was in 1840 als poldermolen in Baambrugge gebouwd. De huidige eigenaars, de familie Vorderman, zijn erfgenamen van F. Vorderman, die de poldermolen in 1913 kocht om hem als korenmolen te gaan gebruiken.

In 1924 werd een hulpmotor geplaatst om bij windstilte te kunnen malen, zodat men niet naar de watermolen in Wenum of in Vaassen hoefde uit te wijken.

De molen is voorzien van het systeem Fauel met automatische remkleppen op beide roeden. De molen is uitgerust met twee koppel maalstenen, waarmee op vrijwillige basis graan wordt gemalen. Tussen 2005 en 2008 is de molen geheel gerestaureerd.

De Zwaan Voorst

Veiligheid en vernuft

We beginnen met een stellingmolen en we eindigen met een stellingmolen. De Zwaan in Voorst wordt beheerd en bestuurd door een 8-tal vrijwilligers. Onlangs heeft een groep studenten van de Universiteit Utrecht onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om elektriciteit met behulp van de molen De Zwaan op te wekken. Kennelijk moet dat eindeloos onderzocht worden want bij eerdere excursies van de Peellandse Molenstichting hebben we daar de voorbeelden van gezien. De uitkomst was overigens dat je er een lampje op kon laten branden maar daar hielden de mogelijkheden van de opgewekte energie wel mee op. En laat dat nou precies de uitkomst van de andere onderzoeken zijn geweest.... De stelling die gebouwd is om de windenergie om te zetten in elektriciteit staat er gelukkig nog.

Er is een bijzondere arbotechnische maatregel getroffen om te voorkomen dat iemand door het luigat valt. We hadden het nog niet eerder gezien.

Wat we ook nog niet eerder gezien hadden maar wat ook zeer de moeite waard is, is de stellage die men aangebracht heeft om de stenen met een motorbilhamer (ook aanwezig) te kunnen scherpen. De moeite van het bezoek waard.

Wikipedia:

De Zwaan is een korenmolen in Voorst in de Nederlandse provincie Gelderland.

De molen verrees in 1904 naast een reeds bestaande stoommalerij. Voor de bouw werd gebruikgemaakt van een afgebroken molen uit het Groningse Uithuizen. In 1967 werd de molen gerestaureerd. In 1986 werd de molen eigendom van de *Stichting Molen De Zwaan*. Tussen 1989 en 1991 werd de molen gerestaureerd waarna hij regelmatig door vrijwillige molenaars in bedrijf wordt gesteld.

De roeden van de molen hebben een lengte van 22,50 meter en zijn voorzien van het Van Busselsysteem, op de binnenroede in combinatie met Ten Have-kleppen. De inrichting bestaat uit één koppel maalstenen.

Afsluiter bij café 't Ruifje in Loenen

Nog even gezellig onder het genot van een drankje de dag doornemen om vervolgens weer richting Peelland te vertrekken.

Inschrijven

Wij menen een mooie tocht voor jullie te hebben uitgezet en hopen velen van jullie te zien op zaterdag 25 mei a.s. Dit jaar kunnen we opstappen in Asten bij molen de Oostenwind om 08:00 uur en in Beek en Donk, Brugstraat parkeerplaats bij restaurant naast de benzinepomp, 08:25 uur; rond 19.00 zijn we weer terug.

De kosten bedragen: € 35,- voor vrienden van de Peellandse Molenstichting en € 40,- voor introducés, contant in de bus te voldoen. Opgave uiterlijk zaterdag 18 mei a.s. bij de secretaris Jan Tielmans, e-mailadres: secretaris@peellandsemolenstichting.nl of Schutsstraat 22, 5737EW, Lieshout